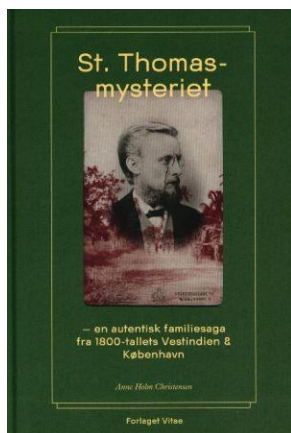

St. Thomas-mysteriet

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 248

Del artikel:

Anne Holm Christensen

St. Thomas-mysteriet – en autentisk familiesaga fra 1800-tallets Vestindien & København

Forlaget Vitae. 175 s., rigt ill. Pris: 225 kr.

Af Poul Ulrich Jensen, historiker, forfatter

I foråret 1872 sejlede den 23 årige Conrad Sorterup fra København til den fjerne danske tropekoloni i Caribien. Han havde opgivet at fuldføre sit teologistudium, og planerne for en fremtid på De Vestindiske Øer var temmelig svævende men optimistiske. De eksotiske omgivelser skulle gerne give ny inspiration til det, han virkelig brændte for – at skrive digte, men det kom til at gå helt anderledes, for mødet med den fremmede verdens barske realiteter fik fatale følger. Conrad

Sorterup forlod en julidag i 1880 kone og børn på St. Thomas og forsvandt uden at efterlade sig spor. Det mysterium blev aldrig opklaret, men familien Sorterups historie i Vestindien og København er bortset fra dette dunkle punkt særdeles godt belyst gennem dagbøger, fotoalbum, breve og andre arkivalier. Det omfattende kildemateriale har forfatteren Anne Holm Christensen udnyttet på bedste vis.

Conrad Sorterups vestindiske eventyr begyndte godt. På den lange sejltur forelskede han sig i en medpassager, Ida Malthe, og den heftige romance resulterede i et bryllup til søs. Efter ankomsten til Charlotte Amalie på St. Thomas måtte ægteparret dog sande, at det ikke var så ligetil at skaffe sig et eksistensgrundlag i den danske tropekolonis største by. Det lykkedes dog med hjælp fra præsten E.V. Lose at finde en stilling med et beskedent udkomme, og efter et par år gik det for alvor fremad, da Conrad blev førstelærer ved Borgerskolen i Christiansted, den største af byerne på St. Croix. Lønnen var god men strakte alligevel knapt nok til at forsørge en familie, der efterhånden også talte tre sønner og en datter. Det var i det hele taget dårlige tider for den før så driftige koloni, og St. Croix' sukkerrørsplantager, der dominerede øen og engang havde været rene guldgruber, led hårdt under konkurrencen fra europæiske sukkerroer.

Utilfredsheden over usle levevilkår ulmede blandt de farvede plantagearbejdere, og i oktober 1878 havde de fået nok. Der udbrød oprør, og de voldsomme optøjer og ødelæggelser opskræmte den hvide befolkning – ikke mindst Conrad Sorterup, der måtte dulme nerverne med et stadig større forbrug af opiumsdråber. Da familien to år senere havde besluttet at vende hjem til Danmark, blev det uden dens efterhånden psykisk ustabile overhoved. En politieftersøgning resulterede i fundet af hans klæder ved Magens Bay på øens nordside, og den efterfølgende rapport konkluderede, at han var omkommet under badning. Bugten, hvor han af uforklarlige årsager havde valgt at springe i vandet, var meget dyb og fyldt med hajer.

Hans dramatiske exit er dog ikke slutningen på Anne Holm Christensens fortælling, for især sønnen Aages omfattende dagbøger giver mulighed for at følge børnenes liv efter hjemkomsten til København. Moderen var ikke sluppet gennem tragedien med ægtemandens forsvinden uden psykiske mén, der medførte en indlæggelse på Sankt Hans Hospital, og de fem søskende, hvoraf den yngste kom til verden efter hjemkomsten, blev anbragt hos forskellige plejefamilier. Bogens skildring af deres opvækst giver et godt indblik i forskellige københavnske miljøer på et tidspunkt, da den voldsomme industrielle udvikling prægede hovedstaden. De tre drenge, Aage, Vagn og Ejnar, fik et hjem hos en tante, der var lærerinde, og den ene af pigerne, Gudrun, hos en malermesterfamilie. Den yngste i søskendeflokken, Astrid, blev plejebarn hos den meget aktive teaterdirektør Theodor Andersen, der ofte fik besøg af datidens store kulturpersonlighed som Edvard Brandes, Herman Bang og Holger Drachmann.

Bogen giver således et interessant indblik i forholdene i 1800-tallets Dansk Vestindien og København, som de blev oplevet af tidens ganske almindelige danskere og indvirkede på deres liv. Det er ikke den store dramatik, som titlen St. Thomas-mysteriet måske kunne lægge op til, for de hverdagsagtige begivenheder fylder mest, men det gør bestemt ikke familien Sorterups historie mindre interessant. Den er desuden fremragende illustreret med et væld af samtidige fotografier af de personer og steder, der udgør Anne Holm Christensens autentiske familiesaga.

Historie-online.dk, den 1. november 2017